

Date: 29th January-2026

**IMKONIYATI CHEKLANGAN O'QUVCHILARNING TIKUVCHILIK
SOHASIDA IJODKORLIK FAOLIYATINI OSHIRISH**

Gaibnazarova Muqaddas Olimovna

Respublika imkoniyati cheklangan shaxslar uchun ixtisoslashtirilgan
maxsus texnikumi ishlab chiqarish ta'limi ustasi

Annotatsiya: Mazkur maqolada imkoniyati cheklangan o'quvchilarning tikuvchilik yo'nalishida ijodiy salohiyatini rivojlantirish, mustaqil fikrlash, estetik did va amaliy ko'nikmalarni shakllantirish yo'llari yoritiladi. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, motivatsion mexanizmlar va inklyuziv ta'lim yondashuvlari asosida samarali metodlar taklif etiladi. O'quvchilarning individual imkoniyatlarini hisobga olgan holda tashkil etilgan amaliy mashg'ulotlar ularning kasbiy faolligi va ijtimoiy moslashuvini oshiradi.

Kalit so'zlar: ijodkorlik, inklyuziv ta'lim, tikuvchilik, kasbiy kompetensiya, motivatsiya, amaliy ta'lim.

Kirish

Bugungi kunda jamiyatda imkoniyati cheklangan shaxslarni ijtimoiy hayotga moslashtirish, ularning mustaqil mehnat qilish imkoniyatlarini kengaytirish dolzarb masalalardan biridir. Kasb-hunar ta'limi, ayniqsa tikuvchilik sohasi, bunday o'quvchilar uchun qulay yo'nalish hisoblanadi. Tikuvchilik nafaqat texnik ko'nikmalarni, balki ijodiy fikrlash, did, sabr-toqat va mas'uliyatni ham rivojlantiradi.

Imkoniyati cheklangan o'quvchilarning ijodkorligini oshirish ularning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi, jamiyatda o'z o'rnini topishiga yordam beradi va kelajakda bandlik imkoniyatlarini kengaytiradi. Ushbu jarayonda pedagog va ishlab chiqarish ta'limi ustasining roli beqiyosdir.

1. Ijodkorlik tushunchasi va uning tikuvchilikdagi ahamiyati.

Ijodkorlik — bu yangilik yaratish, muammoni noodatiy yechim orqali hal qilish, tasavvur va tafakkurni erkin namoyon etish qobiliyatidir. Tikuvchilik faoliyatida ijodkorlik dizayn tanlash, ranglarni uyg'unlashtirish, bezak elementlarini yaratish, modelni takomillashtirish jarayonlarida namoyon bo'ladi. O'quvchilar o'z qo'llari bilan mahsulot yaratganida natijani ko'rish imkoniga ega bo'ladilar. Bu esa ularda qoniqish hissini uyg'otadi va yangi g'oyalar izlashga undaydi.

2. Imkoniyati cheklangan o'quvchilarning psixologik xususiyatlari

Bunday o'quvchilarda ba'zan o'ziga ishonchsizlik, qo'rquv, ijtimoiy tortinchoqlik yoki tez charchash holatlari kuzatiladi. Shu sababli ta'lim jarayoni quyidagi tamoyillar asosida tashkil etilishi zarur:

- individual yondashuv;
- ijobiy rag'batlantirish;
- psixologik qulay muhit yaratish;
- muvaffaqiyatni e'tirof etish;

Date: 29th January-2026

haddan ortiq yuklamadan saqlanish.

Mehribon va sabrli munosabat o'quvchining ichki imkoniyatlarini ochib beradi.

3. Ijodkorlikni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik metodlar

3.1. Loyihaviy ta'lim- O'quvchilar kichik loyihalar asosida mahsulot tayyorlaydi: sumka, fartuk, yostiq jildi, milliy bezakli buyumlar. Har bir loyiha o'quvchining mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

3.2. Guruhiy ishlash- Jamoada ishlash orqali muloqot ko'nikmalari, hamkorlik va mas'uliyat shakllanadi.

3.3. Muammoli vaziyatlar metodi-O'quvchiga muammo berilib, mustaqil yechim topish talab qilinadi.

3.4. Ko'rgazmali ta'lim,rasm,video,real namunalar orqali tushuntirish ijodiy tasavvurni ku uchaytiradi.

4. Raqamli texnologiyalar yordamida ijodkorlikni oshirish- Zamonaviy axborot texnologiyalari ta'lim jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. Elektron andozalar, dizayn dasturlari, video darslar, interaktiv taqdimotlar o'quvchilarning tasavvurini kengaytiradi. Ba'zi dasturlar yordamida kiyim dizaynini virtual yaratish mumkin bo'lib, bu xatolarsiz tajriba o'tkazishga imkon beradi.

5. Motivatsiya va rag'batlantirish mexanizmlari - Ijodiy faollikni oshirish uchun tanlovlar, ko'rgazmalar, sertifikatlar, sovrinlar muhim ahamiyatga ega. O'quvchining kichik yutug'i ham e'tibordan chetda qolmasligi kerak. Rag'bat motivatsiyani kuchaytiradi va yangi maqsadlar sari undaydi.

Imkoniyati cheklangan o'quvchilarga tikuvchilik hunarini o'rgatishda ishlab chiqarish ta'limi ustalarining zamonaviy yondashuvlarida bozor talabi va ehtiyojlarini o'rganishdan iborat bo'ladi.

6. Ijtimoiy moslashuv va kasbiy yo'naltirish -Ijodiy faoliyat o'quvchilarning jamiyatga moslashuvini osonlashtiradi. Ular buyurtma asosida ishlash, mijoz bilan muloqot qilish, jamoada hamkorlik qilishni o'rganadi. Bu esa kelajakda mustaqil daromad topish imkonini yaratadi.

Xulosa- Imkoniyati cheklangan o'quvchilarning tikuvchilik sohasida ijodkorlik faoliyatini rivojlantirish ularning shaxsiy rivoji, ijtimoiy faolligi va kasbiy mustaqilligini ta'minlaydi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar, raqamli texnologiyalar va insonparvar muhit ta'lim samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Har bir o'quvchining imkoniyatiga ishonish va uni qo'llab-quvvatlash eng muhim omildir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

- 1.Inklyuziv ta'lim metodikasi. – Toshkent.
- 2.Pedagogika asoslari.
- 3.Kasb-hunar ta'limi bo'yicha metodik qo'llanmalar.
- 4.Maxsus pedagogika asoslari.
- 5.Zamonaviy ta'lim texnologiyalari.

